

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Selvbiografi (Steen Steensen Blicher)

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Selvbiografi (Steen Steensen Blicher)", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 9. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-blich04-shoot-workid54879.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Steen Steensen Blicher: [Selvbiografi]

opkaldt efter Etatsraad Steen de Steensen til Aunsberg, er født i Vium, Lysgaard Herred, den 11te October 1782, i Midtpunktet af Nørrejylland, og paa Skjellet mellem Heden og Marken. Hans Fader var den ifjor i sit 91de Aar afdøde, som topographisk og theologisk Forfatter og latinsk Digter bekjendte Præst, Niels Blicher, hvis Fader, Bedstefader, Oldefader og Tiptipoldefader, alle havde været Landsbypræster her i Jylland, og hvis Tipoldefader var en Bondesøn fra Byen Horsens i Kjær Herred i Vensyssel. Denne hed Ove Horsens; men da han var kommen i Kjøbmandslære i Aalborg hos en Blicher eller Blücher, maaskee fra Byen Blücher i det nordlige Tydskland, ægtede han dennes Datter, under Vilkaar at antage hans Slægtnavn. S. S. Blichers Farmoder var en Gantzel, der udledte sin Herkomst fra Reformatoren Morten Luther, saavelsom fra en Grev Lindernann i Pfalz.

S. S. Blichers Moder var en født Curtz, hendes Moder en født Steensen, - Søster til ovennævnte Etatsraad, og til en Generallieutenant Georg v. Steensen, der tjente sig op fra Lieutenant under Frederik den Store i Syvaarskrigen, og endnu i 1806 som Fæstnings-commandant tappert forsvarede Neisse i Schlesien mod den franske General Vandamme.

S. S. Blichers Mormoder var en Datterdatterdatter af Biskop Doctor Niels Bang i Odense (1676). Denne Bisp og Adelsmand, hvis Bibel (en af Christian IVdes) endnu er i S. S. Blichers Eje, og - som der er skrevet foran i samme - havde hans og Hustrus, Ane Eriksdatters, Vaaben i Sølv befæstet paa Bindet (Sølvet er borte, paa Stifterne nær; thi S. S. Blicher har faaet den af fremmed Væрге), nedledte sin Herkomst fra Absalons Farfader Skjalm Hvide.

S. S. Blicher havde i sin Barndom et svagt Næmme, og hans Sjæleevner udviklede sig meget langsomt. Han blev underviist i de gamle Sprog af sin Fader, til han i en Alder af 14½ kom ind som den nederste i Mesterlectien i Randers lærde Skole under Rector Peder 10 Estrup, hvem han stedse har i kjerlig og taknemmelig Erindring. Han fandt i sin Skolegang ingen saa værdig som denne Rector til at bære Aristides's skjønne Tilnavn, "den Retfærdige," og han har kjendt faae Mennesker, der saaledes forstode at gjøre sig elskede. Under hans, og den ligeledes afdøde lærde og grundige Conrector Lunds Vejledning, kom B., der ved sin Indtrædelse i Skolen ikke havde lært andet end at oversætte nogle latinske Forfattere og Johannes's græske Evangelium, ved ufortrøden Selvanstrængelse saavidt, at han i Efteraaret 1799, ikke fulde 17 Aar gammel, og langt hurtigere end han selv og andre havde haabet, tog Artium med Udmærkelse (7 Lauder og 4 præ cæteris). Næste Foraar tog han Philosophicum og manglede kun eet + i Udmærkelse. Dette Halvaar har en for ham uudslettelig Reminiscens: hans Manuctør var den - jeg troer som Landsbypræst endnu levende - *Jermiin*, hvis grundige, venlige, ja faderlige "Haandledning", som kan haabes, erindres af flere end Præsten i Spentrup. Denne vil fra hiin Periode anføre en Ungdomsstreg. Physiken behagede ham ikke synderligt. Man lærte den Tid og hørte Forelæsninger over Hauchs Ledetraad i Videnskaben; men aldrig meer end Halvparten - Sommer- eller Vintercursus. B. sluddrede med sine Pensa, og blev een og anden gang advaret og formanet af den brave Manuctør. Fik saa B. isinde at spille sin Lærer et Puds: han læste og lærte *hele* Hauchs Physik, og angav den til Examen, til største Forundring for Jermiin og alle hans Kammerater, der vidste, hvordan han havde sludsket med denne Videnskab. Professoren - den vakre Aasheim, gik ind med ham i Gasarterne og Electrisiteten, og fandt sig, efter vel en halv Times Examination, saa tilfredsstillet, at han ej alene gav Candidaten "præ cæteris" med "Slange," men rejste sig og holdt en Lykønskningstale til ham. Jermiin smilte ret inderlig til ham, gned sine Hænder, og kaldte ham en stor Skjelm. Foraaret efter tog B. Philologicum med 2 Lauder og 2 præ cæteris. Og samme Efteraar modtog han en Huuslærerpost paa Falster, hvor han forblev i tvende Aar, og indgik med sin ældste Lærling, Laurits Foss, der var to Aar yngre end han selv, et Venskab, som endnu bestaaer, aldrig afbrudt, og aldrig kølnet; - den nuværende Borgermester i Roeskilde maae straffe B., hvis han farer med Usandhed. - Med en anden, men ældre Ven indgik han ogsaa her en ligesaa kjer og fast Forbindelse - *Morvens* kongelige Skjald, hvis mægtige Harpeslag vel have medvirket til den jydskes poetiske Retning.

11

I Lapseaarene vilde han gjerne være en "Mahoni-Fyr"; thi var det ham ikke nok, at have lært Dandsekonst i Jylland; hans Fødder maatte i Hovedstaden lyster, først en Figurant, derefter en Solodandser Poulsen, med hvis lille Datter han dandsede Menuet, saa han svedte ved det, efterat han de første Timer havde maattet øve sig for et stort Speil. Nu har han ingen videre Nytte af denne kostbare Information (en Rigsdaler Timen).

Han gik tillige i Fægteskole hos Mester Steen (Underofficier ved Garden); der kom han ogsaa i Sved, ja engang endog i Blod. Han kunde allerede bruge en Fleuret, dog neppe bedre end til et vixhand. Saa raaber Læreren i en "Gang" til ham: "tag Dem iagt! nu faaer De den lige i Brystet!" Han afbødede rigtig nok denne "botte" som Fransken kalder det; men Læreren sprang istykker mod hans Pareerplade tæt ved

Duppen, og Stumpen gav ham en Rift i Armen; hans pene Manskjetskjorte fik en langt farligere Skramme. Steen smed sit Vaaben, foer ængstelig hen til ham, undersøgte det ubetydelige Streifstik, bedende ham inderligt om Forladelse. Han svarede naturligtvis: at *han* ikke behøvede nogen, men den som havde gjort Fleuretten.

Men til et heroisk Optrin blev han sammesteds Vidne. Just som Timen en Dag skulde begynde, befandt vi os fire €: tre Studenter og en Officeer paa Fægtersalen; den Sidste kom i Mundhuggerie med den ene Student, der snart gav hiin en Munddask, paa hvilken jo fulgte en Udfordring. Idetsamme kommer Steen til og siger: "Hr. Landsmand (norsk), De er stærk, og den bedste af alle mine Elever; Hr. Lieutenanten spinkel, og endnu ikke ret færdig i at bruge hans Panier, det er ikke Partie égale; vi to, Hr. S. ...! er det. Om De, og de andre Herrer synes om det, saa træder jeg i Lieutenantens Sted, paa Vilkaar: at første Blodsdraabe ender Affæren og redder Hr. Lieutenantens Ære, og dernæst: at det Hele fra først til sidst bliver en Hemmelighed mellem os Fem".

Det blev saa lige til nu; er endda ikke røbet, undtagen for den brave Steens Vedkommende. - I den improviserede Æressag fik og gav han en ubetydelig Smøre.

Fra Efteraaret 1803 til 1807 opholdt B. sig, paa nogle Sommerrejser nær, i Hovedstaden, mest i Selskab med *de Døde* - de nemlig, som bestandig gaae igjen paa Jorden, og som i Kjøbenhavn særdeles og i 12 Mængde spøge bag Slottet og paa Runde-Kirkes Loft. Han lagde sig især efter de levende Sprog, Historien, Geographien og - Poesien (det var i denne Periode, at han oversatte sin Ossian). Til at holde Lærere - naar de skulde due noget - i Sprogene, havde han ikke Evne. Han tog det derfor paa en anden Maneer: Alle de Ord og fremmede Talemaader, han ikke forstod, dem skrev han under Læsningen ud den ene Dag, for den anden at slaae dem op i Lexica - paa de offentlige Bibliotheker; thi saadanne Bøger vare ham og for dyre. Den eneste Underviisning, - men den var ham og meget nyttig - bestod deri: at han gav en Mariner, en indfødt Londoner, The og Aftensmad for at snakke med sig. Og blev B. saa færdig i Udtalen, at fleer end een Engellænder har antaget ham for Landsmand.

Et Aar før Syvaarskrigen blev han antaget til Hovmester for to smaae danske Vestindianere, hvis Forældre satte dem af i Kjøbenhavn, og rejste kort efter tilbage til St. Croix. Han skulde lære dem Dansk, blandt andet spadsere med dem, og have dem under Opsyn til deres Sengetid. Den yngste, en sexaars Dreng, havde en ubændig Lyst til Sabler, Chacoter, og alt saadant, og vilde absolut blive Officeer. Denne Stand var Moderen en Afsky - hun har maaskee havt sine Grunde - thi paalagde hun B. indstændig: at stræbe at udrydde Toms Lyst til Krigerstanden. Da intet andet vilde frugte, tog han ham paa en Spadseretur med ind i Castellet paa en Tid, da han vidste, en Soldat skulde løbe Spidsrod. Han gloer med Fornøielse paa de to Rader pene Soldater, da Synderen kommer frem, og bliver afklædt. Han spørger; B. svarer, at det er Een som skal gjøres til Officier. Nu begynder denne sin Gang til velbekendt Musik. Tom sprang af Glæde; men da den vordende Officeer kom op igjen, og fremviste med Jammertoner sin blodige Ryg, stak Tom i Skraal, og tabte ganske sin Lyst til Ærens Stand.

I 1807 stod B. selv som Mariner*, og saae paa Kjøbenhavns Bombardement; men da denne, den kostbareste af alle Illuminationer, var forbi, og da hans Smule Linned, øvrige Klæder og Bøger imidlertid brændte (med Lille-Kannikestræde), og hans Timeinformationer ophørte, saae han sig nødsaget til at forlade den mishandlede Hovedstad, * 13 og søge dagligt Brød hos sin Fader i Randlev.* Her forblev han henvend et Aar, da han først hen i Efteraaret 1808 drog tilbage til Kjøbenhavn, for at tænke paa Embedsexamen. Da Faderen, formedelst gammel Gjæld, ikke havde Raad til, hverken at forsyne ham tilstrækkeligt, eller ret længe, med Mynt, blev det en nødvendig Opgave: at tage Attestats paa et halvt Aar; og det paa halv Gage og halv Tæring. Til den Ende slog han og en Slægtning sig sammen om Logi og Kost. Det første var knapt, og den anden - han havde nær sagt - mager; men en Ven havde fra Jylland medgivet ham en heel Side røget Flesk. En Skive af samme, til Kartofler, udgjorde i de to første Maaneder deres sædvanlige Middagsmad. Rigtignok gik han og Fættereren for det meste om Søndagen paa Spisekvarteer, og trakterede deres tarvelige Maver med en Tallerken Suppe og en halv Portion Steg; men denne Overdaadighed var dog ikke i Stand til at ødelægge deres Finantsvæsen. Efter de to Maaneders Poenitence begyndte dog Skjæbnen at smile til B.: Han fik Walkendorphs Collegium**, hvilket Logi han delte med Fættereren; og ovenikjøbet satte en samtidig Pengeførstærkning ham i en hidtil ukjendt Velstand, saa at han endog kunde gjøre sin Rettighed som Medlem af det gamle borgerlige Selskab (ved Gammelstrand) gjældende.*** Hans Leveviis var saadan: Om Morgenen Kl. 4 à 5 stod han op, og læste alvorlig til Collegietid; efter denne læste han atter til 7 à 8 om Aftenen, da han gik i Klubben, og restaurerede sine trætte Sjælekræfter ved Kort og let Passiar, Pøsegilde og Dans.

I Foraaret 1809 gik B. op til Attestats, og erholdt Karakteren "Laudabilis, inprimis ob specimen scriptum." Aaret efter prædikede han for Dimiss, og fik Laud.; men for Cathekisering kun et Haud; hvilket baade er det første og det sidste han har erholdt for nogen Disciplin.

Tidlig paa Aaret 1810 modtog han en Adjunctpost ved Randers Skole, og giftede sig samme Sommer med sin Aaret forud afdøde * * * 14 Farbroders* Enke, Erneste Juliane Berg, som dengang gik i sit 17de Aar.

Under den nu stedse stigende Foringelse af Coursen, hvorved hans Løn (400 Rbd.) ikke strakte til Livsophold for ham med Familie den fjerde Deel af Aaret, følte han mere og mere trængende Nødvendigheden af en Forandring i den oeconomicke Stilling; og drog desaarsag i Efteraaret 1811 til sin Fader i Randlev, som Forpagter af dennes Præstegaards-Avl, for som saadan at skaffe sig sit Livsophold, medens han samtidig dannede sig til praktisk Gejstlig, i Haab om snar Befordring til gejstligt Embede. Men der hengik alligevel paa niende Aar, inden han erholdt et saadant (nemlig Thorning og Lysgaard, i Lysgaard Herred, Viborg Stift); og der havde maaskee hengaaet ni til, hvis han ikke ogsaa havde været - Jæger: ikke Bogen men Bøssen befordrede ham. Dette kom saaledes. B. havde gjort Bekjendtskab med en nærboende høj Adelsmand og Godsejer, med hvem han jevnlig øvede Nimrods Kunst. Da alle Ansøgninger om Præstekald intet virkede, Familien voxede, og Finantserne forværrede sig (Randlevs Præstegaards-Mark indeholder kun nogle og fyrgetive Tdr. Land) skriver han en Bekjendtgjørelse omtrent saalydende: "En theologisk Candidat søger Ansættelse som Skovrider eller Skytte hos et Herskab. Han tilbyder i den Tid, som bliver tilovers fra hans egentlige Bestilling, at undervise i latin, græsk, tydsk, fransk, engelsk og italiensk. Paa Duelighed som Jæger kan fremvises de paalideligste Attester." Om en saadan bad han da sin høje Velynder, den ovenberørte Herre, og viste ham, paa Forlangende, sin forehavende Bekjendtgjørelse. Den vakkre Mand bad ham, at tilbageholde Annoncen i nogen Tid, indtil endnu eet Forsøg paa gejstlig Befordring var mislykket. Han rejste til Kbhvn., og B. fik det første Embede, han søgte. Det var i Efteraaret 1819.

Da B. modtog dette Embede, var hans Gjæld ikkun et Par hundrede Daler. Men her steg den. Han blev tvungen til at overtage en forfalden Præstegaard uden Afkortning, reparere og for en stor Deel ombygge samme. Familien forøgede sig, og Indtægterne formindskede sig:** kort, da han efter sex Aars Tjeneste, 1825, blev befordret til

* - *

-- 15

Illustrationerne vises ikke af hensyn til rettighederne.

hans nuhavende Kald, Spentrup og Gassum, i Nørre-Hald Herred i Aarhus Stift, medbragte han henved 5000 Rbd. Gjæld, og 6 Aars Skatterestancer, der, efter Kancelliepræsident Kaas's Død, bleve inddrevne, og af hvilke han nu først iaar betaler det sidste Afdrag. Ogsaa har han, deels ved uforudseelig, deels ved uforskyldt Vanskjæbne, seet sig gjentagen tilbagesat. Alligevel, skjøndt han, foruden sin Stedsøn, har havt 10 egne Børn at forsørge, og nu i henved fire Aar tre af sin bortdøde Broders, var hans Gjæld dog i afvigte Aar formindsket til 2/5 Dele. Men besynderligt nok! hans Credits Foringelse stod i Forhold til Gjældens; og da en Creditor med skjærende Bitterhed havde rørt ham paa det ømmeste Sted (Lovens Sværd skulde herimod have været ham en Knappenaalsrivt), saa besluttede han ved offentlig Auction at sælge saameget af sine rørlige Ejendomme, at alle kunde tilfredsstilles. Han vilde dog kunnet redde det allernødvendigste, og erhvervet sig den Ro, han i tive Aar havde savnet.

Auctionen blev ankyndiget, Registrering foretaget; - da see! som Nøden var størst, var og Hjælpen nærmest: Digterens Velyndere reddede Præsten ved ædelmodigt Sammenskud, og trende Brødre, 16 Sønner af hiin Qvistgaard, der 1807 ved Kjøge - saagodtsom ene - med sit Blod beseglede Danmarks Ære, hædrede Heltens Drapasanger ved en Gave, hvis Lige knap nogen Romantikens Phantasie endnu har skjænket nogen Minnesanger eller Troubadour.

Blicher har - foruden en Stedsøn - 10 levende Børn (ingen døde), 7 Sønner og 3 Døttre.

Den ældste af hans egne Sønner, 29 Aar gammel, er pers. Capelian og gift. Den næstældste staaer i Begreb med at tage theologisk Attestats. Den tredie er ved Boghandelen. De tre næste ved Landvæsenet. Den yngste endnu uden Bestemmelse. - Den ældste Datter er ugift og hjemme; den næstældste lykkelig gift med en duelig og brav Landmand; den tredie Pige er kun 8 Aar gammel og den yngste af dem alle.*

B. er kommen, saa at sige, dødfødt til Verden, og først ved hjælp af varme Melkebade, som Lægen J. P. Rogert i Viborg anvendte, vandt han tillive. Spinkel og svagelig var han i sin Opvæxt; men gjenemgik dog heldig næsten alle de almindelige Børnesygdomme. Alligevel var han i sit femtende Aar udvoxet, og tiltog i Kræfter og Sundhed, indtil han 4 Aar efter, 1801, ved uforsigtig Badning og ved en altfor lang og udmattende Svømning i stærk Hede, paadrog sig en saadan Brystsvaghed og Nervesvækkelse, at han af flere Læger blev opgivet, under den Formening, at han havde en ulægelig Svindsot. Virkelig kunde han næppe gaae hundrede Skridt, uden at vorde træt og aandepusten; og den strænge Diæt, der blev ham foreskrevet, de Lægemedler han over Aar og Dag brugte, syntes aldeles ikke at ville fjerne den * 17 bebudede Dødstime. Uden nogensinde at være sengeliggende, kunde han tilsidst ikke uden Anstrængelse gaae over sit eget Stuegulv. Han var bragt Graven saa nær, at man aldeles opgav hans medicinske Behandling.

Da besluttede han at følge en ganske anden Regime: at søge Bevægelse ved Jagten, give de angrebne Lunger Elasticitet ved Fløjtespil, og istedenfor den ham foreskrevne strænge Diæt at nyde alslags Spise og Drikke, naturligviis med Maade; ja han havde endog Mod nok til (i Novbr. 1801) at paatage sig den førromtalte Huuslærerplads paa Falster. I Førstningen saae det maadeligt ud for ham: Bøssen var ham for tung, og hvert andet eller tredie Minut maatte han standse ligesaa længe, for at trække Aande: han kunde

neppe blæse 4 Takter tilende, uden at pausere, og Falstringernes fede Flesk trykkede sig ved Nedfarten. Men han lod sig ikke forknytte, blev ved Dag for Dag at lægge flere Skridt, flere Takter, og flere Mundfulde til, og efterhaanden gik det stedse bedre og bedre. Den formeentlige Phtisis blev manet, og den Dødsdømte fik - som man seer - lang Henstand. Man meente, at han havde forladt Kjøbenhavn med en ulægelig Svindsot, men efter to Aars Forløb vendte han i Efteraaret 1803 tilbage til Byen, sundere og stærkere end nogensinde tilforn.

B. har, ved egen Erfaring, faaet høje Tanker om de Kræfter, og den *Fornyelsesevne*, hvormed Skaberen har saa mildelig udstyret det menneskelige Legeme; samt om den Virkning, med hvilken en fast Villie - ogsaa den Usynliges Gave - allierer sig med de physiske Egenskaber: det dødfødte Barn, den svagelige Dreng, den skrantende Yngling, den Mand, der tre Gange har undergaaet Typhus, og for næppe tre Aar siden en tremaaneders, formeentlig dødelig Sygdom, er nu, i sit 58de Aar, saa ungdomskraftig, at han paa Jagten gaaer dem, han kunde være Fader og Bedstefader til, stoktrætte, uden selv at føle Noget til Udmattelse. Kun *Søvnen* er hans Hosbond. Han skal herpaa anføre nogle enkelte Exempler.

Under Kjøbenhavns Belejring var Diæten uordentlig, Søvnen urolig og afbrudt. Da Bombardementet begyndte, havde han just lavet sig til, i Sengen at tage sig Oprejsning; men han maatte nu Kl. 8 om Aftenen i Gevær og paa Volden. Efter her i over 7 Timer at have betragtet Bomber og Rakter og deres frygtelige Virkninger, kunde han ikke længer modstaae Søvnhedens Indvirkning, og bad derfor sin Captajn om Tilladelse at maatte sætte sig tilhvile ved et Træ. Her 18 sov han nu i mere end tre Timer, saa sødelig som, efter et gammelt Mundheld, i sin Moders Dragkiste.

Aaret efter gik han engang - en Time før Dag - to Miil i dyb Snee til Klapjagt, traskede omkring paa denne, og stod med vaade Fødder og Been lige til Aften; forblev saa, uden at skifte med tørt, siddende ved Spisebordet og Punschebollen til Klokken 3 om Natten, gik derpaa mod en bidende Nordenvind 1½ Miil, med en Jagtbroder, til dennes Hjem, hvor han lagde sig i en dyneløs Alkove paa bare Halm, sov i de vaade Klæder et Par Timer, vandrede derpaa den halve Miil til sit eget Hjem, klædte sig om, og - gik paa Jagt.

Enandengang - det var ved St. Hansdagstid - drog han paa Sælhundejagt. Ved Solens Nedgang marscherede han fra Randlev til Lilmose ved Havet - tre Fjerdingsvej, roede selv femte (fire vare bestandig ved Aarerne) til Mejlgrunden oppe under Helgenæs, laae der til hen paa Eftermiddagen, for at opvarte Sælhundene, naar de vilde op paa Grunden, at tage sig en Luur. Jagten var heldig, men Beværtningen knap; thi under Henroningen havde een af Jægerne uheldigviis slaaet Brændeviinsflasken istykker, førend man havde faaet noget af Indholden; og en Anden havde handlet lige saa uforsvarligt med den ene af de to Ølflasker. - Det var en heed Dag og blikstille. Tørsten tvang til at søge Land. Helgenæs var af Vejen; man søgte da Thunøe. Da man ankom dertil, vare alle saa fortørstede, at man ej engang fik Baaden trukket op paa Grunden, før der blev løbet, som om Kap, op til Byen; man tyldede sig med Melkevand, løb ned igjen til Baaden, og roede tilbage til det Sted, hvorfra man om Aftenen var uddragen. Lidt efter Solens Nedgang ankom man her, og uden at nyde det mindste, begav man sig paa Hjemvejen; men vel ikke Sjettedelen var tilbagelagt, da B. *gaaende sov ind*, og ikke vaagnede, før han rendte Hovedet mod sin Formands Ryg, idet denne standsede, for at aabne Laagen i Præstegaardsporten. - Hvo der vilde antage dette for en poetisk Fiction, tog aldeles fejl; thi det er en bogstavelig Sandhed, skjøndt den rigtignok har været ham selv ubegribelig.

Hvad angaar den lidt forhen berørte Restaurations- - han gad sige: Regenerations-Evne, med hvilken den *Almægtige* har beriget det Støv, i hvilket han indblæste sin Aande, da frembyder B. herpaa et hartad vidunderligt Beviis. - I Sommeren 1837 fik han under en, ellers temmelig let, rheumatisk Feber en uheldig valgt, eller egentlig 19 forsilde anvendt Medicin (Guiak-Rum), der virkede saa fordærveligt paa ham, at Lægen, en ellers duelig og brav Mand, opgav og forlod ham. I henvend to Maaneder henlaae han, næsten uden anden Næring end Sukkervand, og hentæredes saaledes, at han ikke havde synderlig andet end Skind og Been tilbage. Da kom hans næstældste Søn, hvem han havde tilskrevet om at ile hjem fra Kjøbenhavn, og ordne hans oeconomiske og poetiske Sager før hans Død. Denne kjerlige Søn foreslog ham: at hente een, til Randers nylig ankommen, ganske ung Læge. Mere af Føjelighed, end fordi han heraf fattede noget Haab, indvilgede han i Sønnens Begjæring, og see! den unge Mirakelmand - Møller er hans Navn - kaldte den hendøende Levekraft frem af dens dybe og lange Slummer. B. holdt fast ved sit Valgsprog: "Herre! naar du nedbøjer mig, da gjør du mig stærk!" og han gjenvandt, næsten i aritmetisk Progression, ej allene sin bedste Ungdomskraft, men, som ham tykkes, endnu noget derover. Og er det ej allene i det Physiske, men og i det Aandelige - eller, om man saa vil, i det Psychiske - at han uafsladelig føler og fryder sig ved sin Gjenfødelse.* - Lægen var selv nær ved at forbauses over Curens lykkelige Udfald - saa lidet Haab havde ogsaa han - men B. forklarede ham: at det var et gammelhærdet og lædersejgt Jægerlegeme, paa hvilket han havde gjort sit heldige Experiment.

Endnu een, men langt kosteligere Erfaring. - Under hele denne legemlige Hensvinden, under dette henvisnende Planteliv, vedligeholdt Sjælen stedse sin Sundhed, aabenbarende derved sin endelige Uafhængighed af det materielle Organ for dens Virksomhed. Ej allene "Min formeentlige Svanesang," men og en munter Novelle - ikke skrev allene, men meest dicterede han, da Haanden ikke længer formaaede at føre Pennen.**

B.'s kjereste Læsning, endog i Drengaaarene, var Rejsebeskrivelser; og deraf fødtes naturligen en Rejselyst, den han først i sit 54de ^{**} 20 Aar fik det i sin Magt, nogenlunde at tilfredsstille; idet han 1836 med kongelig Bevilling og Understøttelse besøgte Naboriget Sverrig, indtil Stockholm og Upsala, og to Aar derefter Hansestæderne og Vestkysten af Hertugdømmerne og Nørrejylland, lige indtil Ringkjøbing. - Den sidste har han beskrevet i "Vestlig Profil af den cimbriske Halvø" (hvori dog hele Vestkysten indtil Skagen er medtaget); og af den anden har han i sin "Svithiod" fremsat isolerede poetiske Momenter, men tænker at beskrive den mere sammenhængende i ubunden Stil. - Herinde i Fædrelandet har han gjort sig bekendt med flere Egne af Øerne og med hele Jylland.

Der gives maaskee faa Mennesker - naar undtages de, som førte et længere Krigerliv, - der have sluppet vel, skjøndt just ikke altid heelskindet, ud af saamange Livsfarer, som B.

Allerede som Aarsbarn var B. ikke langt fra Døden: Faderens Ven, daværende Rector Schiødt i Randers, var i Feriebesøg i Vium, og tog saa engang Barnet, kjælede for det, og hvystede det omkring; men slaaer uforsigtigviis dets Pande mod en Bjelke i Loftet, saa det daaned, og den arme Rector var nær ved det samme. Barnet kom jo tillive igjen, som vitterligt er; men det skal have været med Nød og neppe.

Et Aarstid eller saa derefter, - han havde nylig begyndt at gaae ene, og kan naturligviis ikke selv huske Begivenheden, men den senere af Faderen gjentagne Fortælling - skete det en Sommeraften, at Gaardhunden satte sig til at tude lige opad mod Kirkeporten, Under denne Maestoso komme Tjenestefolkene hjem fra Marken, og een af dem siger i Forbigaaende: "Hvem mon det er, Pasop nu *tuder ud?*" - Hertil svarer Rygteren - som bestandig var anseet for *synsk*: "Kan I ikke see, at det er Forpagterens Kone, de bære til Graven?" - B.s Fader havde paa den Tid en Forpagter, boende i Præstegaarden, hvis Kone var frugtsommelig. Nogle Dage efter skeer det, at en *Biemand* af Byen, som i Sværmetiden daglig havde Tilsyn med Bierne i Haven, glemmer at lukke en Laage, da han gaaer ind at tage vare paa en nysudfaret Sværm. Et Ungnød kommer fra Toften farende ind i Haugen, gjør sine velbekjendte Caprioler, og, inden Biemanden kan forhindre det, smækker en Kube overende. Ved saadan en Begivenhed anfalde de opirrede Beboere alt Levende. - Ungnødet blev det første Offer, og en Hest, der stod tøjret i Toften tæt ved Haven, det næste - begge bleve stukne ihjel. Den lille B. skulde havt samme 21 Skjæbne, hvis han ikke et Øjeblik iforvejen var bleven ført ind i Huset fra sin Leg med Blomsterne i Haugen. - Skjøndt Catastrophen ikke egentlig angaar ham selv, finder han det, med Hensyn til den nære Livsfare, for Fuldstændigheds Skyld, rigtigst at tilføje den. - Biemanden, som i sit Kald stedse havde Flor for Ansigtet og Lufvanter paa Hænderne, havde ikke sikkret sine Underparter saa vel, at jo nogle Bier havde fundet Vej gennem Smaahuller i hans Buxer. Hvad de frygtelige Insecter bestilte derinde, viste vor gamle Biemand, idet han foer ind i Gaarden, og i Costume dandsede een for ham selv serieux Entrée - men et Divertissement comique for Tilskuerne; blandt hvilke den frugtsommelige Kone loe saa voldsomt, at hun paa Stedet foer ilde, og kort efter - døde.

To Gange er B. faldet ned saa højt oppe fra - eengang fra et Loft, en anden Gang fra et Træ, - at han tabte Bevidstheden; men tog dog ingen betydelig Skade. Havde han her let ved at komme ned af Træet, da fandt det modsatte Sted for ham paa Falster. Han havde her i en Skov skudt en Høg, som blev hængende i nogle af de øverste Kviste af en høj og rank Bøg. Sit Bytte maatte B. have Fingre i; det kunde jo ikke være anderledes. Med Møje naaede han op til Toppen; men i det han med den ene Haand griber den dyrebare Høg, gaaer Grenen, han træder paa, istykker, han taber Holdet med den anden Haand, og skrider - dog ikke længere end til en kløftet Green, der spænder ham forfra om Halsen. Nu var han i yderste Fare for at kvæles, men heldig nok, til i det rette Øjeblik at faae saaledes fat med Hænderne, at han kunde hæve Halsen ud af dens Klemhærke. Havde dette Redningsmiddel glippet, vilde den stakkels B. være bleven anseet som Opfinder af en ny Maade at hænge sig paa.

At Vandet er et farligt Element, har B. mange Gange erfaret. - Da han kort efter sin Indtrædelse i Skolen (i Randers) vilde prøve at svømme i Fjorden, var han uden en øvet Kammerats Hjælp druknet; og var nær ved at gjøre samme Løfte, som hiin Græker: "At han aldrig vilde gaae i Vandet, før han havde lært at svømme."

Kort efter kunde det alligevel hændt ham. Han var, ganske ene, i et Knubskib staget ned ad Fjorden efter Vildænder. Han møder en stor Galease, der kommer for fulde Sejl, og da han endnu ikke var saa indøvet i Stagningen, og ikke aner Faren, før Skibet er ham paa nogle faa Favne nær, saa var han uundgaeligt kantret eller sejlet isænk, hvis Galeasen ikke i rette Tid havde løbet fast paa en Muddergrund, 22 der netop paa dette Sted befandt sig mellem det store og det lille Skib.

I Sommeren 1804, da B. i Hundedagsferierne var hjemme, fik han en Dag isinde, at fare ud paa Sælhundejagt. Han medtog en Skolediscipel, som fra Horsens ogsaa var kommen hjem i Ferierne, samt en Bondekarl - der, efter hans egen Forsikkring, "aldrig endnu havde været i eller paa noget Vand saa dybt, at det kunde naae ham til Skrævet." - Med disse Consciberede marscherede han nu til sin Charon - Baadfører og Færgemand Ras Munk i Lilmose. Denne var med sin store Baad paa Samsø; og kun den lille, som ene brugtes til Fiskefangst i Magsvej, laae i Tangen ved Strandbredden. I Mangel af Nummer Een, behjælper man sig med Nummer To, og B. *vilde* på Sælhundejagt - det kunde ikke blive anderledes. Med de to Andres Bistand fik han Baaden - eller snarere Jollen - skudt ud i Vandet, viste dem, hvorledes de skulde bruge Aarerne, og satte sig selv i Agterenden med Roerpinden i Haanden. Men Gud hjælpe os for Sluproere, han

havde! "Langsomt kom Gjertrud, gesvindt kom Johan"; men Baaden kom ikke langt; og Sveden trillede ned ad Søelimiternes Ansigter. B. maatte nu tage den ene Aare i højre Haand, medens Landkrabberne skiftedes til at pladske med den anden. - Omtrent en halv Miil fra Land var man saaledes avanceret, da en svær Tordenbyge trak op bag ved, og naaede dem, førend de kunde naae Thun-Røn, hvor Sælhundene skulde tracteres med "blaa Ærter" - som det hedder i Jagtsproget. - Havde der fulgt Orkan med, kunde ingen Redning tænkes; men det var temmelig stille Vejr; og Lynene, der hurtigt fulgte ovenpaa hverandre, foer alle i horizontal Retning, og han bemærkede ikke et eneste, som slog ned. Imidlertid bleve hans Roerkarle saa angeste, at den Ene ikke kunde faae et Ord ud gennem de blege Læber, og den anden gjorde de oprigtigste Løvter: at, dersom han denne Gang beholdt Livet, skulde han aldrig mere, med sin gode Villie, komme længere paa Vand, end han kunde vade til Land. Aaren faldt den ene efter den anden af Hænderne, og B. maatte roe allene for hele Mandskabet. Revlen eller Sandriffet kunde ikke sees formedelst den tykt nedstrømmende Regn og Hagel; men han havde taget sit Bestik saa godt, at han lykkelig landede efter Bestemmelsen. Dyndvaade opholdt man sig her, til Uvejret var trukket over, og da ingen Sælhunde viste sig, roede man tilbage, saa tomhændede som man var kommen. Neppe var man landet, før en 23 stærk Vestenvind rejste sig; og havde man tøvet nogle Minutter længer, var man ufejlbarligen kommen til at gjøre Sælhundene Selskab i Dybet.

En, i det mindste for ham selv, mærkværdig Periode i hans Liv, en Rejse, paa hvilken han tvende Gange var nær ved at blive Sælhundenes eller andre Havdyrs Bytte, torde maaskee i anden Henseende mere Læserne. - Da der efter Bombardementet 1807 blev sluttet Vaabenstilstand, indtil vore brittiske Venner kunde faae Holmen og Havnen ryddede, tog B., som saa mange andre, Rejsepas paa det engelske Expeditions-Contoir, og rejste til Corsøer, i den Forventning, at man uden Hindring kunde komme over Store Belt. Det forholdt sig ikke saa: Man sagde os det; endogsaa paa Gjæstgiver-gaarden hørte vi det samme; og hvorvel man der maatte have stor Ulejlighed af saa mange Fremmede, - vi vare 98 af flere forskjellige Nationer - og man altsaa maatte ønske, jo før jo heller at faae os paa Døren: saa vilde B. dog ikke fæste ret Liid til dette Udsagn. Desaaarsag foreslog han samtlige Rejsende, at lade Passene, som vare forsynede med *Cathcart's* Navn, fremvise for den højstcommanderende engelske Søofficer i Bæltet. Da dette fandt udeelt Bifald, anmodedes B. om at paatage sig dette Hverv. Dette gjorde han, men havde sin haarde Nød med at faae Fartøj til Rejsen: Ejerne vare villige til at overlade ham hvilket som helst, han ønskede; men af en højere Vedkommende bleve de ham alle formeente, paa en lille Jolle nær, som dertil var meget læk. - B. har været meget egensindig med hvad han fik alvorligt isinde. Han faaer da hyret tre Matroser, der ogsaa laae for Hjemrejse til Halvøen, kjøbte to Tællelys og en Ville Hampværk; og saaledes udrustet, og efterat Jollen var øst lænds, og til Nødtørft digtet, stak man i Søen. De to Matroser roede; den tredie maatte snart igjen til at digte, og B. desuagtet til at øse. Da det nærmeste engelske Linieskib laae saavel en Miil syden for Sprogøe, mistvivlede man om at naae det ovenfor Vandet, og besluttede derfor at anstrænge alle Kræfter, for, om muligt, at bjerge Livet paa den langt nærmere Øe. Det gik an, og her blev foretaget en heel Kalfatring, saa heldig, at Jollen blev nogenledes vandtæt. Samtidigt landede to engelske Barkasser, for at hente Vand. Medens Matroserne vare hermed i Arbejde, nærmede sig en Officer og tvende Midshipmen (Cadetter). B. sagde den første sit Ærinde, og spurgte ham, om han meente, at de Rejsende kunde erholde Licence. "Det veed jeg ikke," 24 svarede han, "men" - idet han smilende pegede paa Fyen - "der er jo ikke saa langt hen, og jeg har ikke Ordre til andet end til at hente Vand." Dermed hilste han til Afsked, og gik med Cadetterne hen til deres Folk.

En af Matroserne forstod engelsk, og paastod, at man skulde benytte det givne Vink. B. forestillede ham og de andre, som stemte i med ham: hvor nederdrægtigt det var, at løbe bort med 97 Menneskers Passe; men først efter at have ladet sig forstaae med, at han kunde faae isinde at agere Presgang med dem, og overgive dem til Engellænderne, bleve de af andre Tanker, og roede ham hørsommeligen ned til Linieskibet.

Chefen modtog B. med Høflighed, saae paa et Par af Passene, og sagde: "at de ikke vare gyldige." B. gjorde ham opmærksom paa den engelske Overgenerals Navn. "Jeg bryder mig hverken om Cathcart, eller nogen General," svarede han koldt, "her staaer jeg kun under Gambier," - B. forestillede ham nu: at da han var kommen som en Slags Gesandt fra saa stort og blandet et Selskab af Rejsende, var det ham vigtigt at kunne bevise, hvorledes han havde udført sin Sendelse, og desaaarsag udbad han sig en skriftlig Erklæring. Denne erholdt han og, skjøndt affattet i lacedæmonisk Stiil saaledes:

"Cannot pass the Belt without the Permission of Admiral Gambier.

Dixon, Commodore."

Medens Dixon var inde i sin Kahyt, for at skrive denne Seddel - hvilket medtog henvend en halv Time - kom et Par yngre Officerer (i Skoe og Silkestrømper) og converserede den danske Student med fransk Artighed, og engelsk Oprigtighed; idet de uden Omsvøb beklagede den "damned" Ministerstreg, der nu saaledes havde sat dem ud med deres gamle Blodsforvandre. - Under Samtalen kastede B. engang Øjet udover Rælingen efter sin Jolle ved Falderebstrappen: "Bless me!" raabte han uvilkaarligt, "what's the crew about?" Han saae nemlig et Bombardement, men i en heel anden Maneer end Kjøbenhavns: Biscuiter fløj, som Snebolde, ud fra Stykportene ned i Jollen. Officererne keg nu ogsaa derned, og sagde: "Her gaaer det Rygte, at der er Hungersnød i Sælland." Enten det nu var af Medlidenhed eller Overgivenhed, vi fik en god

Ballast af Tvebakker tilbage med til Corsøer.

Den af Blicher for Rejseselskabet aflagte Beretning foranledigede 25 naturligtvis den Bestemmelse: at søge at erholde Gambiers Paategning; og blev B. igjen valgt til at udføre den hertil fornødne nye Expedition. Men den mislykkedes: Man kunde ikke faae Lov til at komme ombord hos Søkongen, ej heller til at sende Passene derud. Man sukkede, eller bandte; men ingen yttrede Misfornøjelse med Gesandten, før en Nordamerikaner, - hans Navn var endda Thornton - en rigtig Yankee, lod sig forlyde med: "at B. ikke havde gjort sig nogen Umage, eller ikke gaaet den rette Vej." - "Saa kan De jo selv gaae den, min Herre! og her er min Rigsdaler!" (Enhver Rejsende havde nemlig erlagt en Rdlr. til B. før hans uheldige Tog til Kjøbenhavn) - faldt B. ind, og alle de andre gjorde som han. Thornton rejste, og - kom tilbage med samme Besked som hans Formand. Nu adsplittedes Selskabet: de færreste bleve tilbage, nogle rejste til Kallundborg, andre til Vordingborg, for derfra at forsøge Overfart til Fastlandet, og andre - hvoriblandt Blicher, til Kjøbenhavn. Efter nogle Dages Ophold her blev B. underrettet om, at et Skib fra Randers laae sejlklar udenfor Toldboden. Der gik han da ombord tilligemed nogle og tive andre Rejsende; og fik Lejlighed til en anden fredelig Berørelse med hine Øboer. - Vi laae et Par Dage stille for Modvind, eller snarere Mangel paa Vind. Blicher sidder saa i Middagsstunden paa Rælingen, og læser i en Bog, han havde laant af en af de ombordværende Damer. Et pludseligt Vindkast river Bogen fra ham ud i Søen. Paa Siden af Randerssmakken (den var fladbundet, af hollandsk Herkomst) laae en lille Jagt, En Matros paa denne griber strax en Pøs, og fisker Bogen op. B. takker ham, og beder, at han vil beholde Bogen, da han helst vilde have den tørret derovre. "*I don't understand,*" var Svaret. Forundret over det fremmede Maal, sprang B. ned til ham. Idetsamme kommer Skipperen ud af Kahytten. B. tiltaler ham paa engelsk; men faaer til Svar: "Jeg kan ikke forstaae Dem." Det gav sig da: at Skipperen var fra Fyen, var taget ude i Kattegattet, bragt til Kjøbenhavn; og istedet for sine egne Folk havde han faaet tre af Opbringerens - en Orlogsfregat. Medens B. fik denne Oplysning, var Matrosen gaaet ned i Kabysen med den vandlidte Bog. B. gik efter ham, for at see til, hvorledes han bar sig ad. Sømanden sad der foran det lille Arnested, holdende Bogen mod Ilden, og læsende i en anden, der laae opslagen paa hans Knæ. B., der ubemærket var kommen ned, keeg over hans Skulder, og saae - en catholsk Bønnebog. Ved nærmere Forespørgsel gav det sig: at denne 26 Matros var en Irlænder og Catholik, den anden en Scotlænder og Presbyterianer, og den tredie Engelskmand og Anglikaner. Den sidste - Prisemester paa Jagten - en Jernmand, noget over Middelalderen, tildrog sig især B.s Opmærksomhed. En Samtale var snart indledet, og denne djærve "english Tar" fortalte, med sammenslyngede Arme, og et Aasyn, ligesaa stereotypisk som et Kakkellovnstjæs, baade et og andet af hans stærkt bevægede Liv; blandt andet: at han hin Anden April havde været med paa Nelsons Admiralskib, havde været tilstæde, da hans Flagcaptain (han hedde vistnok Thompson, og faldt i Slaget) gjorde "the ever to be lamented noble Tar" opmærksom paa, at Overadmiralen Parker, der laae med en Division længere mod Østen, havde hejset Signal, for at betyde Nelson, at han ikke maatte indlade sig i Bataille. "Jeg kan ikke see det," svarede Nelson med Kikkerten for det blinde Øje, og vendte Ryggen til. "Eller De vil ikke see det," sagde Thompson, og lod Blodflaget hejse.

Endelig fik vi Vinden af Sydost; men den mørkerøde opstaaende Sol forkyndte Storm. Først ved Middagstid naaede vi Højden af Snekestenen; og da det stedse kulede stærkere og stærkere op, foreslog jeg Skipperen: at lægge ind der til næste Morgen. Han gjendrev mig med et "Nej!" - Vi havde neppe naaet Højden af Hesseløen, før Mørket faldt paa. Det var tyk Luft med Støvregn, og Maanen havde andensteds at bestille. Skipperen, som enten maae have været meget phlegmatisk eller meget fejj, gik tilkøjs. En gammel Matros, der fungerede baade som Styrmand og som Kok, havde nu allene tredive Menneskers Liv i Gryden. Og havde han foruden tvende Dreng, kun een Matros - og det en maadelig - til Hjelp. Det var sidst i October; Natten længere end Dagen. For nu ikke at komme for snart til Jylland, og for hovedkulds, var man nødt til at lægge bi. Stormen steeg. Ved enhver Vending - Kokken koevendte (€: med Vinden) - var Smakken paa Nippet til at kandre; og eengang blev den virkelig nogle Øjeblikke liggende paa Siden. Det var en kedsommelig Nat. Den endnu levende Toldembedsmand I.....v i Th. slog sig sammen med B. om et Tolvskillingsbrød og en lybsk Pølse, hvilken Mundforraad næste Morgen ogsaa var fortæret; thi B. har aldrig været søsyg, men tvertimod altid paa Havet havt en urimelig Madlyst. Denne var aldrig mere falden ham besværlig, hvis Kokken havde bleven ved at raade.

Tillykke var der blandt Passagererne tvende Styrmand. Disse toge 27 nu Commandoen, og lidt efter Solopgang gled Skibet ved Udbyhøj ind i Fjordens smule Vande. Sikken en Frokost, der da vankede! Madkurve og Flaskefodere, hidtil urørte, gaves til Priis. Selv Captainen, som nu havde udsovet, bærede Selskabet med sin Nærværelse og levende Deltagelse. - At B. paa sine mange Sørejser, tilsammenlagte over tusinde Mile, nogle faae andre Gange har været i Livsfare, det vil findes rimeligt; men da ingen særdeles Omstændigheder hermed vare forbundne, vil han ikke trætte Læserne med ensformige Beskrivelser.

B. har og engang været Medanfører i en Guerilla, - et Tilbagetog, der rigtignok forholder sig til Xenophons og Moreaus som et Infusionsdyr til en Hvalfisk; men hvilket han dog, ved Hjelp af et poetisk Hydro-Oxygen-Gas-Mikroskop vil fremstille for Læsernes Øjne.

B., Hans Fader, som og har gjort af Jagten, den endnu levende Kæmner G.....g i R..., og Herregaardsskytten paa Rodtenseje, sejlede i Sommeren 1805 fra den førnævnte Lillose til Thunø paa Jagtens Vegne. Jagtrettigheden tilhørte Amtmanden i Aarhus; men han havde overladt den til Øens Præst; - den daværende hed Skaarup. Ham besøgte man, bad om, og fik Tilladelse til, at skyde hvad man kunde paa

Nedgangen til Baaden, der laae paa Vestenden af Øen. Midtvejs omtrent er et lille vandholdigt Kjær, hvor den medhavende Hønsehund udspejder et Kuld unge, flyvefærdige Vildænder. Her blev noget at bestille, og det gik Skud paa Skud.

Nogle Heste, som vare tøjrede i Nærheden, bleve herover skye, reev sig løse og foer omkring til andre, hvem de tildeels forledte til lignende Uorden. Da den gamle B. seer dette, siger han: "Det er fortrædeligt; nu gaaer jeg, og seer til, at I andre snart komme bagefter!" - Men der var endnu et Par Ællinger tilbage, som man umuligen kunde levne. Og da disse endelig vare komne i Jagttaskerne, og de tre Jægere et lille Stykke bort fra Kjæret, saae de sig omringede af et Dosis eller flere Karle og store Knøse - alle tilhest. - De skjældte og bandte - og det var da egentlig ikke uden Grund, da de løse Heste havde gjort Skade paa Kornet; - men alligevel skulde maaskee en høflig Undskyldning, og Tilbud af nogle Drikkkepenge standset Krigen i dens Udbrud. Idetsted var B. ung, ubesindig og - for at bruge det rette Ord - kaad nok, til at give et grovt og opirrende Svar. Virkningen udeblev ikke: Een raabte strax, "Lad os tage Bøsserne fra dem, skyde deres Hund, og gi'e dem selv hvad de trænge til." Nu svingede alle deres Vaaben - Tøjrekøller - og lavede sig til at gjøre en ret alvorlig Choc. Men G. og B. spændte Bøsserne, hævede dem halvt til Anlæg, og truede med Døden enhver, der kom for nær. Det hjalp; men Skytten, hvis Hjerter sad i Buxerne, havde nær fordærvet alt, idet han gav godt for, og bad om Naade. De to andre Jægere havde en dobbelt Fjende at bekjæmpe, da de fandt en Forræder i egen Hær - og denne var dog ikke større, end at den nok kunde behøve Enighed. Saa ofte Cujonen klynkede sit "Aah lille Folk!" - "Aah Herregud!" hævedes Fjendens Køller, og forstærkedes hans Artillerie af Eder og Trusler; og G. og B. nødtes til at dele Mundammunitionen: "Tag jer iagt" til Fjenden, og "Hold Kjæft!" til den upaalidelige Ven. Denne befalede man at føre Avantgarden; som vist nok var strategisk rigtigt. De to Consuler dannede Ariergarden; - Centrum var ikke værdt at tale om. Saaledes blev nu Retiraden fortsat nogle hundrede Skridt uden Tab. Da raabte Een: "Vi kan ogsaa skyde - Jens, Peer, og Du og Du! riid op til Byen alt hvad trække kan, og hent os Geværer hos Den og Den!" De Detacherede fløj afsted.. Og kort efter skreg Enanden: "Lad os ned, at faae fat i Baaden! saa skal vi vel fange dem!" - Dermed foer alle de andre ned til Landingsstedet. "Nu er' vi ulykkelige" stammede Skytten. "Det kan gjerne være," trøstede ham de andre; "men du behøver ikke at fortælle os det." Napoleon var virkelig ikke i nogen desperatere Forfatning ved Marengo. Dog see! Baadføreren, den snilde Ras Munk, havde itide lagt fra Land, og taget den gamle B. ombord. De tre Allierede vadede da, uden anden Hindring end Eder og Skjældsord ud til Fartøjet, der blev dem til en virkelig Redningsbaad; thi neppe var den under Sejl, før hiint første Detachment ankom med Bøsserne fra Byen. Nu først vaagnede Skyttens Mod: han skød Victoria over Fjendernes Hoveder. Thunøkrigen endtes da uden enten Blæk- eller Blodtab.

Saaledes sees da her et mærkværdigt Exempel paa: hvorledes et godt anført Infanterie kan heldigen forsvare sig mod et langt talrigere Cavallerie.

Tre Aar efter var B. igjen paa Jagt paa Thunø; de ellers godmodige Øboere, af hvis Landeværn fra Krigen 1805 den største Deel vistnok endnu var ilive, syntes ganske at have glemt eller tilgivet.

At Jagtvæsenet ellers har ført B., i hans yngre Dage, i baade een og anden Knibe, det er let at begribe; men han er sluppen ud af dem 29 alle med Æren og med hele Lemmer.* Af Vaadeskud er han dog kun tvende Gange truffen - af det ene bærer han Skrammen med sig indtil Graven, og, en halv Tomme dybere, havde Rævehaglet faret ham ind i Halsen, istedetfor at strejfe Kjævebenet - men ellers har han blot fire Gange været temmelig nærved at vorde skudt eller lemlæstet; dog, "Nærved," hedder det jo, "skyder ingen Hare." - B. er ved egen Erfaring - som herefter skal vises - kommen til det Resultat: at Jagten ikke medfører nær saa mange Farer, som f. Ex. Kjøren eller Ridning.

Han er væltet i Vogn 34 Gange; de to Gange med løbske Heste. Een Gang fik han Armen af Led, og en anden Gang slog han sig saaledes, at det foraarsagede hiin langvarige og farlige Sygdom. Men de øvrige Gange er han dog sluppen med Forskrækkelsen, der virkelig oftere var vel motiveret, f. Ex. da han med en Vogn fuld af Børn væltede vel tre Alen ned i en Sandgrav (i Bjerbye), uden at der gik andet i Stykker end en Flaske, som dog til al Lykke var tom.

B. har aldrig været nogen Rytter. Han har nok kunnet hænge paa en Hest, som en Ildklemme paa en Soe; men han har havt den slemme Vane, at hænge mere ved sine egne forflugtige Ideer, og derved at glemme Rideskolen. Flere Gange er derfor Hesten styrtet med ham. To Gange har han været paa rideløbske. Den ene af disse Parforcetoure vil han dog fortælle, da den virkelig tildrog sig Manges Opmærksomhed. - Det var samme Aar, da han lykkeligt havde tilendebragt Krigen paa Thunø, at han laante en Hest for at ride omkring og besøge Slægtninger og Venner. Det var en gammel Støder, der "samlede Tiskillinger op," som det hedder her, og doven var den tilligemed. Da B. ej engang var saaledes forsynet hjemmefra som Hudibras, der meente: at een Spore var nok, thi naar man kunde drive den ene af Hestens Sider frem, saa maatte den anden med, - saa anskaffede han sig i Viborg tvende slige Parringsredskaber. Det var af den Slags, hvor Piggen eller Braadden sidder skjult, men ved et Hug med Hælen farer ud. Et saadant, men altfor stærkt, gav han sin Rosinante, et Sted paa Vejen ad Resenbro. Men nu lod Gangeren til at ville oprette, hvad den hidtil havde forsømt: den løb paa femlig løbsk, ^{*} 30 ud af Vejen op ad een Lyngbanke og ned ad en anden. Rytteren tabte sin Pibe og kort derpaa sin Hat - sært nok, at han ikke tabte sig selv; og at Pegasus ikke styrtede. "Es flogen rechts, es flogen links die - Haiden, Moor und Äcker." B. kunde ikke mere standset sin

Hest, end et Orlogsskib for fulde Sejl. Tvende Sæt Markarbejdere stormede han forbi, og standsede dem i deres Værk, da de med billig Forundring saae efter "den wilden Jäger ohne Hut." Tydskerne have et Mundheld:

*"Lass regnen, wenn es regnen will!
Lass der Natur den Lauf!
Denn wenn es nicht mehr regnen will,
hört es vom selbsten auf."*

Naar man i Blichers Tilfælde sætter "laufen" istedenfor "regnen," saa veed Læseren Udfaldet af Bersærkergangen: en stejl Bakke, den sidste mellem Rytteren og Gudenaee, bragte hans Furioso til Samlingen, hvortil ogsaa det bidrog, at den blev savet i Munden af Rytterens hele Magt. - Sporepiggen var brækket i et Ribbeen, og der blevet siddende.

Sin sidste Ridetour havde B. for en fem Aar siden, da En havde flyet ham en Hest, der havde den uanstændige Vane: at gaae bagover. Til "Forlænds" var B. ved Øvelsen nogenledes beredt; men "Baglænds" var ham en aldeles ny Manøvre. At Asenet faldt ham i Skrævet, sprang op, og satte den ene Fod tæt ved hans Ansigt, og B. endda slap derfra med Liv, Lemmer og Helsen, er ham til denne Dag uforklarligt. Men han ansaae Tildragelsen som sidste Vink om: at han herefter aldrig skulde komme paa Hesteryg, der ej var forsynet: med Vinger.

Ifjor oplevede han en Røverhistorie, idet nemlig i en fra fjern Fortid ligetil vore Dage berygtet Skov, fra Tykningen fremskred ud paa Landevejen en Person iført rødtribet Jakke og ditto Buxer; en rundpullet, meget bredskygget sortgraae Hat bedækkede et Hoved, hvis Ansigt var intet mindre end anbefalende. Han var paa den ene Side af Landeveien, B. gik paa den modsatte en Snees Skridt skjøns forud. Han skraanede nogle Trin hen efter B., lod den ene Haand dingle over den anden Arm, og sagde i en forstilt klynkende Tone: "Aah! vel han eth komm aa sie po en sølle Arm, A haaer." - Uden at 31 32 standse, men heller ikke forstærkende sin Gang (er man endogsaa bange, maae man ikke røbe det) svarede B.: "Jeg er ikke Doctor, min Ven! forstaaer mig slet ikke paa det." - Imidlertid skuldrede B. det eneste Gevær han havde, med Kolben opad, dreiede Ansigtet fra ham, skottede hemmeligt efter ham, og fortsatte sin Gang, han ligeledes sin, gjentagende sin Begjæring. Han kom stedse nærmere. Med en Halvending af sit Ansigt om mod ham, svarede B.: "det kan slet ikke nytte Jer - jeg vilde gjerne give Jer noget til Doctorhjelp; men jeg har ikke en Skilling hos mig." Dette standsede ham pludseligt - dog gjorde han atter nogle hurtigere Skridt - standsede - stak den daarlige Haand ind i Barmen, formodentlig efter sin Kniv - snoede sig mod Skoven, i hvilken han forsvandt. B. havde skudt sit Vaaben, en forsvarlig Egestok med krumbøjjet Haandtag, end høiere i Veiret. B. havde nemlig besluttet at give ham paa Hovedet, i bogstavelig Bemærkning, før hans Kniv kunde komme i Berørelse med B.'s intestina. Grunden for denne Operationsplan var netop Bandittens italiensk-jydske Røverhat, hvis runde tætsluttende Puld tillod Stokkeslaget at virke uhindret. Han var vel og - hvis han ikke eiede en Skal "som en ungarsk Oxe," bleven saa fortunlet i Hovedet, at B. som Sejerherre kunde fortsat sin Marsch. - Da B. var kommen ud af denne uhyggelige Skov, og ind i nærmeste Kroe, spurgte ham snart Værtinden, om han var gaaet allene gennem Skoven? om han der ikke havde mødt *Nogen*? - "Ikke andre" svarede B., "end Saadan og Saadan een." - Manden, som stod hos, hvidskede til hende - dog ikke sagtere, end at B.'s lange Ører opfangede det. - "De er, Fahnen taae mæ, ham." - "Hvad for en Ham?" spurgte B. - Han stammede, famlede efter Svar, som da kom saaledes: at han havde seet Een gaae forbi engang, omtrent saadan klædt, men at han ikke kjendte ham og ikke vidste, hvor han hørte hjemme. - NB. Almeenmand er langt niere ræd for Kjeltringer end for Politiembesmænd; og det er ikke saa sært. -

At den, der skriver offentligt og om mangeslags Gjenstande, skulde undgaae offentlig Modsigelse, og derved indvikles i Pennekrig, vilde være ubilligt at forlange. S. S. B. har ogsaa havt nogle faa saadanne Krige, som han kunde have undgaaet. To af disse have havt et for ham trøsteligt Udfald, idet han ved en Haandsrækning, der velvilligen blev modtaget, fik afsluttet en evig Fred med de tvende Hædersmænd C. Molbech og H. Bjerregaard. - Ogsaa hans mangeaarige 33 Venskab med hans aandelige Frende, Ingemann, begyndte med en - ikke Strid - men et digterisk Sammenstød, en Disharmonie, der snart opløstes, og saa sammensmeltede til uforstyrrelig Samklang. -

Tvende Gange har B. i sine Studenterdage været nærved at skulle duellere; hvilket rigtignok er en ægte oldnordisk Skik, men alligevel slet ikke efter hans Smag. Den ene Gang blev han udfordret af en Omgangsven, der just befandt sig i en vis exalteret Tilstand. Dog, da denne næste Morgen havde forandret sig til det bedre, kom han med Secundanterne, og jevnede Sagen med en fyldestgjørende Erklæring, og Kuglen blev udtrukken af Pistolen - thi med dette Vaaben skulde Tvekampen været ført. Den anden Gang sad B. paa en Restauration ved Aftensbordet. En norsk Student, Lieutenant ved Studenterchoret, men nylig suspenderet for nogen Commerce paa Comediehuset, sætter sig hos B., spiser, forlanger en Flaske Viin, skjænker for ham, og klinker med ham. Han rejser sig først, og gaaer ind i en anden Stue. Men, da han befandt sig i en exalteret Tilstand, og ifølge deraf havde ført en dithyrambisk, eller bacchantisk Passiar ved Bordet, vakte saadant flere Bordgjæsters Opmærksomhed. Blandt disse sad skraas over for B. en Bekjendt, som, da Evans Offerslave var gaaet, spurgte: "Hvem var det?" - B. hvidskede, frembøjjet over Bordet til ham: "Det var Exlieutenant ....." To Officerer af Linietropperne, der sad i Nærheden, havde hørt hvad B.

hvidskede; og den Ene sagde, vistnok dreven af en honet Følelse, og ikke ganske umotiveret: "Bruger De saadant Udtryk om den, De for et Øjeblik siden drak Glas om Glas med? De skylder ham Satisfaction." - "I saa Fald er jeg beredt til at give den," var Svaret; "og den, De anseer for fornærmet, er i næste Værelse." Officeren sprang op, og gik derind; B. sad og ventede et Kvarteer eller længer; men da han hverken fornåm noget til den Fornærmede eller hans Æresredder, betalte han sin Fortæring, gik, og har heller aldrig seet nogen af dem siden. Synderligt nok: den anden Officeer, der forholdt sig ganske passiv, skød kort efter i en Duel sin Modstanders Arm istykker - i Nærheden af Kjøbenhavn - paa samme Dag, som hans Broder i Holsteen blev skudt ihjel af en Student, fordi han paa et Bal med Foden havde nedskuppet dennes Tørklæde, hvilket han, formedelst et Svipærinde, havde lagt paa Gulvet, for at betegne sin Plads i Kvadrillen. - Modens Love ere drakoniske. -

Det kan jo ikke være andet, end at den, der har skrevet saa meget 34 om Kjærlighed, ogsaa maae have haft selv nogen Erfaring om den Magt, der er ligesaa gammel som Verden. - Neppe syv Aar gammel, havde han den første Anelse om samme, idet han forelskede sig i en fjortenaarig Pige, uden at vide, hvad han fejlede. Var hun ham ude af Syne - det var allene gennem Øjnene, at Barnehjertet talte - saa faldt en Sky over Solen, Jorden fordunkledes, Græsset visnede, og Blomsterne skiftede Farve. Kom hun igjen, da brød Solen atter frem, og belyste Jorden, Græsset fik sin forrige Friskhed, og Blomsterne ligesaa. Hun er levende endnu, en gammel Enke efter et ulykkeligt Ægteskab; men om hun ogsaa faaer dette at læse, hun tænker vel neppe paa, at hun selv var Heltinden i Digterens første Roman. Kun eet Vink, sagtens ubemærket, eller uforstaaet, vil han give hende: Man brugte dengang til Tidsfordriv et Spil, som hedder "Skrabenæse;" der har aldrig siden noget andet Spil saaledes fængslet ham; han var lige lykkelig, hvad enten han vandt eller tabte; thi enten hendes Feehaand drog Saugen over *hans* Næse, eller han berørte *hendes* med den - Fortryllelsen var lige paradisisk. Een smertelig Erfaring maatte tjene til at helbrede ham - som saa mange andre ulykkelige Elskere. Udpyntet fra Aunsberg med rød Silkestofskjole, dito Vest og Buxer, Silkestrømper og Skoe, kræppet Toupé og Pidsk i Nakken, rejste han med sin Fader til den Kjøbstad, hvor hans Fee havde sin Bopæl. Denne forekom ham som et Slot imod de andre, og med Blikket stadigt hæftet til samme, faldt han over sine egne Been - i Rendestenen. Denne Casus havde en højst bedrøvelig Indvirkning paa den unge Elskers Silkestof: den hele ene Side blev tincteret med meleret graat, saa Etatsraad Steensens forhenværende Galladrægt nu kom til at ligne en Slaveuniform. - Det var ikke det værste; men Feen sad i Vinduet og - loe! Barmhjertige Læser! Hun loe!!! - Det vil være overflødigt at fortælle Dig, hvo der græd; men Barnet blev helbredet i samme Øjeblik, og jeg mindes ej heller noget betydeligt Recidiv af Sygdommen, før 7 Aar derefter.

Det var en sextenaarig, nygift Kone, paa hvem han nu kastede sine Øjne, men ikke ustraffet. Hvad enten den Dejlige fandt et Slags Behag i Knøsen, eller og hun vilde have lidt Løjer med ham, eller - snarest - begge Dele; nok er det: hun kyssede, klappede, tog ham i Favnen, baade under fire og flere Øjne, saalænge, at Spøgen gjerne kunde bleven til Alvor, hvis ikke Manden lykkeligvis havde faaet Ansættelse i en fjern Provinds. For B. staaer stedse dette tomaanedlige 35 Paradisliv som et Malerie, der aldrig taber sin friske Colorit. Hendes Ansigt, der var ham som en Engels Ansigt, fattes han blot Malerkunst, for at afbilde saa træffende, at endog den lille bitte Vorte under Næsen skulde findes. Lyksalige Bedrag! søde Daarskab! - B. troer stærkt paa, at denne - ikke Sandse - men Sjæleruus var hans Indvielse til Digter, hans Hensættelse i det Eden, hvor Phantasiens søde Bedrag, og Hjertets velsignede Daarskab, har, saa mangen lyksalig Stund, hævet ham over Virkelighedens sørgelige Overdrev. Hans Musa er nu en tresindstyveaarig Enke; men, kanhænde mindes hun endnu hiin Skilsmisse, efter hvilken 44 Aar ere henrundne uden et eneste Gjensyn - mindes, hvorledes den arme Dreng stod paa Kirkegaardsmuren i R. og tilviftede hende sit Farvel, og sit bristende Hjertes ømmeste Suk. Ak! da Vognen forsvandt fra hans efterstirrende Blik, da - misundte han dem, der i Dødens Have nu var sikrede for det urolige Hjertes Storme og Skibbrud.

Som Student spillede B. en dobbelt Elskerrolle; og gik dette saaledes til. - I en Klub (det gamle borgerlige Selskab), hvor han var fast Medlem, var han lige saa fast Deeltager i alle Baller. En heel Vinter igjennem savnede han ved disse kun een eller to Gange en ung, og, som man let begriber smuk Pige, hvis Navn han ikke veed, fordi han aldrig vidste, ej heller *vilde* vide det; da han nemlig nu besad mere Fornuftighed end man i Almindelighed tiltroer Poeter, og var dengang og blev siden den Grundsætning troe: ej at tage sig en Kjereste, før han var i Stand til at tage sig en Kone. Ved ethvert Bal var den dejlige Navnløse hans jevnlige Meddanserinde og Borddame, og saa sammenvante vare de, at hun aldrig af Nogen anden lod sig engagere til Borddansen eller Figaro, før hendes Ubekjendte kom; og han lod hende ej heller sidde over, skjøndt der aldrig var talt et Ord, før han kom og bukkede for hende. B. var ikke egentlig forelsket; hans Følelse lignede snarere den, man fornemmer ved Syn og Gjensyn af et Konstværk, eller ved at høre et lifligt Musikstykke: Hjertet hæver sig, men med Lethed, med ublandet Glæde, som paa Sylphevinger, og daler igjen uden Modstand eller Smerte. Han troer, at hun under dette Hensyn ganske sympathiserede med ham; thi aldrig opdagede han andet i hendes yndige Aasyn, end mild, barnliguskuldig Glæde; der var i de aabne mørkblaa Øjne aldrig den mindste Taageplet; der opsteeg aldrig et Suk fra det roligt bølgende Bryst. - Doubletten ej at forglemme! Under Spillet af den nu fortalte Roman 36 uden Ende, blev der Maskerade i Klubben. Og var derpaa ogsaa en Vildmandinde - skjøndt langt fra ikke uanstændigt, dog forførisk klædt - af en Skabning, som ej engang Thorvaldsen kunde frembringe skjønnere. Denne Vilde havde det forud for Billedhuggerens Værker, at hun kunde bevæge sig, dandse især med saadan en Ynde - ja man kunde sige: saa

sylphemæssigt, at de mandlige Tilskuere stod Fare for at blive til Billedstøtter. - Det var Skam at sige: at Tiden faldt B. lang; alligevel længtes han hæftigen efter, at Kl. vilde blive elleve, paa det han kunde faae at skue det Ansigt, der upaatvivleligt skulde fuldende hans stakkels Hjertes Undertvingelse. Jeg veed ikke, min gunstige Læser! om Du nogensinde har havt det Vanheld, at sætte en Æddikeflaske for Munden, i den Formening, at det var en Ølflaske; eller om Du skrupsulten har faaet harsk Smør paa orret Brød; eller om Du ophedet har erholdt en Spand koldt Vand over Hovedet? Eja! ubarmhjertige Klokke! med dit ellefte Slag tilintetgjorde Du Phantasieens glimrende Boble: et Ansigt, stygt, modbydeligt, krøb frem under Masken - ak, hvorfor kunde hun ikke beholde denne bestandig paa! Men saaledes skulde et hundrede Mandfolkehjerter frelses fra Ildsvaade.

Iøvrigt kan det forsikres: at B. til ikke saa kort over de tive Aar var meget bly og taus i Fruentimmerselskab, og har ofte, til inderlig Ærgrelse for sig selv, ufrivilligt doubleret Marlows Rolle i "Fejltagelserne." Han mindes endnu levende en saadan Scene. Tvende Damer stod i nogen Frastand og talte sagte med hverandre, hvorved de af og til kastede et Øje hen til Træmanden. Han kunde godt fornemme, at Blodet hver Gang steg ham op i Ansigtet. Alligevel spidsede han Ører - han har altid havt denne Sands saa skarp som de færreste have den - og hørte den Ene sige: "Det er dog et ret smukt Menneske." "Aa ja!" svarte den Anden; "men han borde stilles op paa en Piedestal herude i Haugen." - Kjere Læser! det gik til Hjertet. Havde han kunnet gjøre sig usynlig i eet Øjeblik, han skulde ikke have brugt to dertil. - B. var i sine unge Aar i det Hele undselig, ja endog frygtagtig, lige til et uundgaaeligt afgjørende Øjeblik satte Mod i Harehertet. Da han første Gang, efter Faderens inderlige Ønske, skulde prædike i Randlev Kirke, han forsikrer: at, havde der været en Udgangsdør bag ved Alteret, han var neppe nogensinde kommen op paa nogen Prækestol. Men see! da han denne første Gang vandt derop "mit Müh' und Noth", forsvandt Frygtens Dæmon med eet - 37 ligesom undertiden Tandpinens - og han holdt sin Tale med en Frimodighed, som erhvervede ham saavel Faderens som Menighedens Bifald. -

B. har stedse havt en god *Real*-Hukommelse; men med den *verbale* blev han saare svagt begavet. I sit ottende Aar stræbte han forgjæves en heel lang Vinteraften at lære udenad Mottoet paa den kjere Aurora:

"Omnia conando docilis solertia vincit."

Med bittere Taarer maatte han give sig fortabt, og overgive sin udmattede Hjerne til Søvn. Da han blev lidt ældre, gik det an, og Hexametret blev eet af de Symbola, der har styrket ham til Udholdenhed, - ja lige til Haardnakkenhed, - i velovervejede Planer og Forsætter.

Blandt disse var ogsaa eet, og det naturligen af de nærmeste, at bøde paa omtalte Natursvaghed. Han har gjentaget forsøgt at lære udenad større og mindre Stykker af den og den Digter. Stundom lykkedes det; men - at beholde det, det blev stedse en Umulighed. Saa svag er hans Ordhukommelse, at han aldrig har været Mand for, med Sikkerhed at kunne fremsige end ej sine korteste Digte udenad. Saasart de ere overdragne til Papiret og tilskjødede Publicum, ere de ikke længer under Forfatterens Værgemaal. Han vil oprigtigen bekjende: at han aldrig skulde skiltes vel ved sin, flere Gange gjennemlæste, korte Tale paa Himmelbjerget ifjor, hvis han ej havde havt Hovedmomenterne opskrevne inden i sin Hattepul.

Det var først i sine modnere Aar, at Blicher hørte og fulgte Musens Kald, og, slog han end i sin tidligere Ungdom stundom Lyrens Strenge, eller gav sine Følelser Luft i Sang og Vers, saa tilhører dog det *første* blandt hans Digte, der (1814) blev Publicums Ejendom, Aaret 1810, eller hans Alders 28de Aar, altsaa den Periode af hans Liv, hvor han maatte sige Ungdommens Idealer og dens gyldne Drømme Farvel! - Hans hidtil udkomne Værker ere følgende:

Ossians Digte, oversatte af Engelsk, 1ste og 2den D., Kbhvn. 1807-09.

Bør Jøden taales i Staten? Aarhus 1813.

Bedømmelse over Skrivtet "*Moses og Jesus*", Aarhus 1813.

Digte af S. S. B., 1ste D., Aarhus 1814.

Jyllandsrejsen i sex Dage, udført og beskrevet af S. S. Blicher og 38 S. S. Barbeer i Nibe; Aarhus 1817; (fører ogsaa Titelen: *Digte 2den D.*)

Abelard og Heloise, et Digt, Kbhvn. 1819.

Generalprøven i Kragehul, Comedie i tre Acter, Ikke opført; Aarhus 1819.

(*Løn som forskyldt*, Comedie i 3 Acter, og: *Avisfrieriet*, Comedie i 1 Act, ere, saavidt mindes, ikke særskilt trykte.)

Bautastene, en Samling af Digte, Odense 1823.

Blicher, Steen Steensen, *Udvalgte værker*, 1982-83

Stormnatten den 3die og 4de Febr. 1825, et Digt, Viborg 1825.

Johanne Gray, Tragedie paa Vers, Kbhvn. 1825. Opført paa den kongelige Skueplads samme Aar, men siden henlagt.

Sneeklokken, en Nyaarsgave, Viborg 1826.

Nordlyset, et Maanedsskrift, udg. af S. S. Blicher i Forening med Bogtrykker J. M. Elmenhoff i Randers; Randers 1827-29, 12 Bind.

Danmarks nærværende Tilstand kortelig fremstillet, Randers 1828.

Noveller, 1ste-5te Bind, Kbhvn. 1833-36.

Samlede Digte, 1ste og 2det Bd., Kbhvn. 1835-36; med Forfatterens Portræt. Et andet Portræt har ledsaget Portefeuillen for 1840.

Præsten i Wakefield, en Oversættelse af Goldsmiths "The vicar of Wakefield;" Kbhvn. 1837.

Svithiod, Efteraarserindringer fra en Sommerrejse i Sverrig i Aaret 1836; Randers 1837.

Trækfuglene, en Naturconcert; Kbhvn. 1838.

Vestlig Profil af den cimbriske Halvøe, en humoristisk Rejse; Kbhvn. 1839.

Samlede Noveller og Digte, Supplementbind (indeholder, foruden enkelte andre Ting, ogsaa baade "Svithiod" og "Trækfuglene"); Kbhvn. 1840.

Kornmodn, en Samling af Noveller og Digte, Kbhvn. 1840.

Viborg Amts Beskrivelse (forfattet efter Landhuusholdnings-Selskabets Anmodning), Kbhvn. 1840.

I Forening med Dr. Ekbohrn i Göthaborg tilsigtede han 1836 Udgivelsen af en "*Poetisk Unionscalender*," men overlod dog senere Ideens Udførelse i et videre Omfang til Udgiveren af nærværende Tidsskrift.

Desforuden har B. leveret til forskjellige Tidsskrifter og periodiske Blade mangfoldige (tildeels anonyme) Stykker: humoristiske, satiriske, politiske, landoeconomiske o. s. v., der vel udgjøre en 60 Ark 39 eller derover; og af hvilke Forfatteren mulig vil foranstalte et samlet Udvalg. - Endelig er han ogsaa allene Forfatter af det periodiske Skrift "*Diana*", et Tidsskrift for Jagtelskere, 9 Hæfter, Randers 1832-28; hvilket Skrift imidlertid standsede af Mangel paa Afsætning.

Utrykte ere:

Elysium, Comedie i 4 Acter, der ligesaa lidt som de tre tidligere anførte Comedier er antagen af Theaterdirectionen; dog er den opført af et rejsende Selskab med megen Bifald. - Ogsaa "Avisfrieriet" er opført paa de fleste Privattheatre i Landet.

Forlænds, en Novelle, et Sidestykke til Novellen "*Baglænds*" i Kornmodn.

Til den Folkecalender, som Trykkefrihedsselskabet agter at udgive, har han leveret "*De tre Helligaftener*," en Novelle; og nok en Novelle har han leveret til det af G. Siesby bebudede nye æsthetiske Tidsskrift.

Brændt (i Bombardementet) er:

Fostbrødrene, en Tragedie i 5 Akter.

Under Arbejde ere:

Træerne og Stjernehimlen, cycliske Digte i samme Form som "Trækfuglene."

Herremandens og Viinhandlerens, en Roman, anlagt efter en større Maalestok, end B.s forrige Noveller.

Erik Hakonsøn - ligesaa.

Rejse i Sverrig i Aaret 1836; - og

Skanderborg Amts Beskrivelse.

Af hvad B. har virket for Landoeconomien i Almindelighed og for det kongelige danske

Landhusholdnings-Selskab i Særdeleshed, er (foruden Viborg Amts Beskrivelse og den under Arbejde værende Skanderborg Amts Beskrivelse) følgende det, som han især troer her kunde fortjene at nævnes:

Medens han var Landmand, leverede han flere Afhandlinger til Drewsens Landoeconomiske Tidender, hvoriblandt en om en Opfindelse - der siden fandt flere Efterlignere - af Faarefolde paa Triller, og en anden om Vexeldrift.

For 16 Aar siden forfattede han en fuldstændig og nøjagtig Afhandling om den højst vigtige Bindeindustrie i Jyllands Hedeegne, og indsendte samme i Manuskript til Landhusholdnings-Selskabet, blandt hvis bestyrende Medlemmer, saavel som hos Oeconomie- og 40 Commerce-Collegiet, den circulerede. Af denne Afhandling tryktes et Uddrag i Handels- og Industrie-Tidenden. Men ogsaa her fornægtede sig ikke hans Skjæbne, idet *man angav hans Fader som Afhandlingens Forfatter, skjøndt hans eget Navn stod tydelig nok paa Titelbladet*. Manuskriptet har han siden aldrig kunnet faae tilbage, og maatte altsaa, ved Viborg Amts Beskrivelse, begynde dette møjsommelige Arbejde forfra igjen.

Aaret efter indgav han sin Afhandling om Hørindustrien i Sønderlyng Herred. En lignende er ligeledes indrykket i Viborg Amts Beskrivelse.

1826 begyndte B. i Forening med den daværende Stiftamtmand Schönheyder i Viborg, at foranstalte Indkjøb af jyske Lærreder til General-Krigs-Commissariatet; og oversendte i en Tid af tre Aar over 30,000 Alen. Varerne vare vel 30 til 40 Procent dyrere, end dem man hidtil havde forskrevet fra Tydskland; men saa vare de igjen 100 p. c. bedre og derover. Der var følgelig dobbelt Fordeei herved, da mange tusinde Rigsdaler saaledes kunde komme Landets egne flittige Børn tilgode; men hvad vilde saa Leverandeurerne af det fremmede Lærred have sagt dertil? - Da B. i Aaret 1836 var i Sverrig, hjembragte han fra Stockholm, og foreviste den nu afdøde Konge, Prøver af norlandsk Lærred, af Priser fra 24 Skilling *indtil 2 Bankdaler* (1 Rbd. 3 Mk. dansk) pr. svensk Alen (den svenske Alen er omtrent en Tomme kortere end den danske). Dette er en Huusindustrie hos den norlandske Almue, og navnlig i Ångermanland; en Industriegren, der sparer Stockholm og flere Steder ved Østkysten af Sverrig mange tusinde Rigsbankdaler aarligt, som ellers maatte springe for Cambridge og alle de andre fremmede hvide Varer. Salig Frederik VI., der havde den bedste Villie til at fremme Landets Opkomst, bifaldt, under Beundring af saadant svensk Bondearbejde, B.s Foreslag, at hente nogle faa Norlændere og Norlænderinder til at undervise den jyske Almue om den hele Behandling af Hørren til et saa ypperligt Product. "Det maa vi have bragt i Stand!" raabte den gamle Konge fornøjet; men det blev derved. Han maa, upaatvivlelig formedelst andres modstræbende Forestillinger, være bleven bragt paa andre Tanker. Jorden frøs atter her for den stakkels Spentrup-Præst.

Derefter har B., i Forening med Amtsforvalter Wilde i Randers, i flere Aar besørget saavel for det Offentlige, som for Private, Indkjøb af Hørgarn til et* Beløb af 24,000 Rbd., hvilket, tilligemed Udbredelsen 41 af Talhasper, Blaarkamme, Anskaffelsen af forbedrede Hegler, Uddeling af hensigtsmæssige Væverror, samt af reent Sædehørfroe til nedsatte Priser, m. m., har bidraget betydeligt til Høravlens Udvidelse og til Lærredets Forædling til gode Handelsvarer. Endelig har B., under Randers Amts Landhusholdnings-Selskabs Auspicer, besørget en Bryde- og Skættemølle anlagt i sit Pastorat, og til at bestyre samme forskrevet en, paa de offentlige Hørberednings-Anstalter oplært, duelig Svend til bemældte Mølle.

Ogsaa for Træplantningen i hans skovløse Omegn har han virket: idet tre af hans Sognemænd formaaedes til at indhegne og beplante af deres Hede to Tønder Land hver. De tvende, til hvilke det kongelige Landhusholdnings-Selskab gav Understøttelse, ere nu, i respective 6te og 7de Aar, i en saa fortrinlig Stand, at de lade intet tilbage at ønske. Selv har B., foruden Plantning i og Udvidelse af sin egen Hauge, i Præstegaardsheden indhegnet og anlagt en 10 Tdr. Land stor Plantage. Han beklager kun, ej at kunne holde den i Fred. Han vilde bygt et Huus deroppe til en Skovfoged (Pletten er 1½ Fjerdingsmil borte), men det forpurrede vedkommende Authoriteter, saa Faarene ødelægge langt stærkere end der kan restaureres, og Kostebindere plyndre hans Birke; saa han nu omsider, med Kosciuszko, maa kaste - Spaden og udraabe: "Finis silvæ!"

Sluttelig har Blicher som Medlem af Randers Amts Landhusholdnings-Selskab, gjort flere Foreslag, af hvilke f. Ex. eet: "Til den jyske Kvægraces Vedligehold og mest mulige Forædling" nu er begyndt at iværksættes.

Hvad B. ifjor paa Himmelbjerget forsøgte at virke i en højere Retning end den, hvor man søger Uldstrømper, Lærred og Malkekøer, er vel temmelig almindelig bekjendt, og hænger nøje sammen med hans tidt fremsatte og forsvarede inderlige Overbeviisning, at en gjenvakt, kraftig Folkeaaend er den eneste tænkelige Betingelse for, at Folkets ærefulde Uafhængighed kan bevares, samt at Almeenvæbning er den bedste Garantie for Almeenfred, da der, hvor enhver, som kan føre Sværdet, ogsaa har lært at bruge det, der skulde vel de fremmede Sværd snarest holde sig i Skeden; - men Virkningerne seer han endnu ikke synderligt til. Han trak Uhret op og stillede det efter Fædrelandskjerlighedens Meridian; men det lader næsten til at ville gaae med det ligesom med Skjelskøers Orgelværk, der jo ingen Bælgetræder behøver. - Efterat have stræbt saameget, og udrettet 42 saalidt, kunde man maaskee ikke undres over, om den jyske Sisyphus lod Steen nu ligge ved Steen, og gjemte, hvad han videre maatte frembringe, til sin Dødsboes

Slutning.

Han har siden berejst de ham hidtil ubekjendte Egne i Fædrelandet, og haaber med sin Puntlæders Constitution adaare at see sig om i Norge og Engelland.

Af *Vandringer i de sidste Sommere* foretog han een til Haderslev heelt tilfods. Af Tilbagevejen kjørtes 1/3, ikke af Træthed, men for Selskabs Skyld. B. glemmer aldrig den Rejse; han tog ind til en Gjæstgiver, som var dansk, men snakkede ikke andet end Tydsk - nemlig af samme Slags som v. Borgen i Hejbergs Virtuos. Saa drog han ind til en Gjæstgiver, som var tydsk, men talte Dansk, det kunde han bedre forstaae. Koch og Lorentzen kunde han ogsaa forstaae. - Den sidste er desværre siden tydsket ihjel. Naa! naa! der er flere hvor han kom fra.

Saa er der en anden Rejse, som han heller ikke er mægtig for at glemme - om han ogsaa vilde. B. lod staae - gaae, vilde han sige, ad Fæstningen til (han behøver ikke at nævne den, for vi gaae ikke vild iblandt dem vi har). Saa kom han over det Sund, hvor man fanger Marsviin, til den By, hvor Niels Bugge faldt i en kongelig Sammenrottelse. Derfra til den By, hvor en Konge faldt i en borgerlig Sammenrottelse: og derfra op paa det Kirketaarn, fra hvilket Svendborg med Omhegn tage sig idyllisk ud. - Gjennem den Juulske Hauge skreed han over til den lange Øe, hvor Naturen overgaaer sig selv i Landskabstegning. Han skred langsomt op og ned gennem denne Maleriudstilling, og fandt dem, der viste ham omkring, ligesaa venlige som Billederne. Culturen culminerer der: endogsaa det fiirbenede Jagtpersonale ved Tranekiær sang Bordpsalmer, skjøndt i barok Maneer og med sælsomme Variationer; Codaen var en Smorzando. - B. s Tilbagegang var Diminuendo.

Et andet Svip har han gjort gennem den Halvøe, som er berømt af sine Heste og sine Fluevinger, videre gennem Mors, hvor han traf paa en Præstemand, som han heller ikke kan glemme - Apropos ved Præstemand: B. var ogsaa i Salling hos en Provst, som gennem halvtredsindstyve Aar har ligget i hans Hukommelseskiste "behageligt", som han dog sjældent har gjenseet - "beklageligt". Han førte B. ind paa tre Herresæder i sit Hovedsogn - behageligt; skal han aldrig 43 komme der mere, vil det være for ham - beklageligt. Den samme Provst havde ikke glemt: at B. i Stormnatten mellem 3die og 4de Februar 1825, efterat have hørt ham føre an i Musikken til Musikbispens Mozarts Don Juan første Act, løb væk, for at høre en Naturconcert, storartet Prestissimo. (Sikken Nodesætning! *Sort* paa *Hvidt* - som jo ogsaa menneskelige Musikantere spille efter; men de himmelske Blæseinstrumenter have dog langt stærkere Toner; om de just ikke frembringe Harmoniemusik).

Fra Mors er ikke ret langt til Thy; og der skulde været meget langt, for at holde B. borte fra Thisted. Han kom dog tidligt nok, for at tage Afsked med den poetiske Amtmand. Han havde faaet Bud, og begyndt at pakke ind. Nu er han rejst - Farvel saalænge!

B. gik nedenom og hjem; det vil sige: over Thyholm og den nyfødte Kjøbstad Struer, gennem Holstebro og Viborg; paa hvilken Vandring han traskede de tre sidste Miil, ikke "med Foden paa Nakken", som man siger, men med Støvlerne paa Nakken, fordi disse, ved et Par Ganges Gjennemvædning og Tørring, vare blevne saa indskrumpede, at de skavede Huden af hans Fødder - hans Hosefødder gik det endnu værre.

Iaar har han seet sig om i det nordlige og sydlige af Gefions Øe - den hun stjal fra Sverrig. Derefter gennemvandrede han Møen, hvor han var første Gang i sit Liv; den var hans "Himmerigesmundfuld."

Folkefesten paa Himmelbjerg (over hvilken B. har udgivet en særskilt Beskrivelse), har ynglet. Efterhaanden ere opstaaet lignende, og i samme Tendents: paa Bolbjerg i Hanherred: paa Egebæksvang i Sælland: tre i Sønderjylland, og endnu to i Sælland, samt endnu et Par, om hvilke han kun har havt løselig Beretning.

At vække Almeenaand, fremme og bekræfte Samdrægtighed, Standslighed for Statens Love, og for Selskabelighedens: at opflamme ubetinget Kjerlighed til Fædrelandet med Hengivenhed for dets Førstemand: at styrke Arbejdskraft i Fred og Stridskraft i Krig,* med eet: at bringe hendøende Kræfter tillive, opildne de allerede opvaagnede, virke til hensigtsmæssig heldbringende Ledning af dem, som kortere eller længere have været lysvaagne - dette var B.'s, hidtil ikke forfejlede Hensigt.

* - 44